

Vavřinec, jáhen, mučedník

narozen: kolem r. 230 (?) ve Španělsku (?)

zemřel: 10. srpna 258 v Římě, Itálie

patron Wuppertalu, Norimberka, Merseburgu a Kulmu: knihovníků, archivářů, kuchařů, pivovarníků, hostinských, správců, pradlen, žehlířek, cukrářů, sklenářů, sklářů; hasičů; žáků a studentů; proti chorobám očním, houseru, ischiasu, horečce, kožním chorobám; proti nebezpečí ohně; proti mukám očištění; za úrodu vinných hroznů; vinohradů; chudáků; proti moru

Den oslavy vítězství svatého Vavřince je den, kdy přemohl běsnění světa, kdy odmítl, čím si ho chtěl svět získat, a tak dvojnásobně zvítězil nad d'ábelskými úklady. V římské církvi, jak jste slyšeli, konal jáhenskou službu. Tam byl služebníkem krve Kristovy a tam také pro Kristovo jméno prolil svou vlastní krev. Svatý apoštol Jan zřejmě vysvětluje tajemství večere Páně, když říká: Jako Kristus za nás položil svůj život, tak také my jsme povinni položit život za své bratry. Svatý Vavřinec to dobře pochopil, bratři; pochopil to a proměnil ve skutek; a co přijal u stolu Páně, to chtěl také dát. Miloval Krista ve svém životě a stal se mu podobným ve své smrti.

„Oheň, který hořel v něm, mu pomáhal snášet zevní oheň mučednický.“ Tato slova papeže Lva Velikého, vyslovená dvě století po Vavřincově smrti, vyjadřují, co bylo velikostí mučedníka: vroucí láska k Ježíši Kristu až na smrt. Patřil a patří k nejuctívanějším světcům celého světa. Pokud jde o velikost úcty, následuje v Římě hned po Petrovi a Pavlovi. Kromě slavné baziliky S. Lorenzo fuori le mura (sv. Vavřince Za hradbami), která byla zbudována r. 330 nad hrobem mučednickým, nese ve Věčném městě ještě třicet dalších kostelů Vavřincovo jméno. Ve světě je jich několik tisíc. Existuje dokonce řecký překlad životopisu svatého Vavřince. Když vojsko císaře Oty 1. 10. srpna 955, v den Vavřincovy památky, porazilo na lešském poli (na řece Lechu) Uhry, rozšířil se Vavřincův kult ještě více.

O původu Vavřince (který se v Německu nazývá také Lorenz), nevíme celkem nic. Tradice říká, že přišel ze Španělska do Říma, kde se stal arcijáhnem papeže Sixta II. Papež byl mladému křesťanovi nejen představeným, ale i otcovským

přítelem a především vzorem. Další tradice je protkána legendami, v jádru však odpovídá pravdě.

V prvních srpnových dnech dal pronásledovatel křesťanů Valerián, onen císař, do něhož věřící vkládali po Deciově hrůzovládě zprvu tak velké naděje, zatknout papeže Sixta II. a 6. srpna mu dal stít hlavu. Na cestě na popraviště ho doprovázel plačící Vavřinec. Nechtěl už žít a zvolal: „Kam jdeš, otče, bez svého syna? “ Sixtus svého jáhna utěšoval a prorokoval mu jeho vlastní mučednictví po několika dnech. Dal mu však za úkol napřed ještě rozdělit celý církevní poklad mezi chudé.

Po zavraždění Sixta II. vznesl Valerián nárok na církevní majetek. Vavřinec se zpěchoval ho vydat a prosil o tři dny na rozmyšlenou. V té době rozdělil církevní statky nuzákům a třetí den předvedl všechny tyto lidi Valeriánovi. Prohlásil panovníkovi, že zde před ním stojí pravé poklady církve.

Tu už neznal Valerián slitování. Dal jáhna zatknout a odsoudil ho k smrti. Císařští pochopové bili Vavřince olověnými klacky a položili ho mezi žhavé pláty, ale křesťan zůstal neoblomný. Žádný náрек nevyšel z jeho rtů, naopak velebil Boha a modlil se. Nakonec dal císař Vavřince upálit na roštu. Podle legendy prý mučedník řekl krátce před smrtí svému katovi: „Pečeně je hotova, obrať ji a jez.“ Den Vavřincovy smrti byl 10. srpen 258.

Tu už neznal Valerián slitování. Dal jáhna zatknout a odsoudil ho k smrti. Císařští pochopové bili Vavřince olověnými klacky a položili ho mezi žhavé pláty, ale křesťan zůstal neoblomný. Žádný náрек nevyšel z jeho rtů, naopak velebil Boha a modlil se. Nakonec dal císař Vavřince upálit na roštu. Podle legendy prý mučedník řekl krátce před smrtí svému katovi: „Pečeně je hotova, obrať ji a jez.“ Den Vavřincovy smrti byl 10. srpen 258.

Do dnešního dne odpočívají Vavřincovy ostatky spolu s ostatky svatého Štěpána v antickém sarkofágu v kostele sv. Vavřince Za hradbami na Náměstí sv. Vavřince, přímo u římského Campo Verano. Bazilika, zřízená císařem Konstantinem, patří ještě dnes k sedmi hlavním chrámům Říma a byla v uplynulých staletích několikrát přestavěna. Dnešní stavba je jedinečná svého druhu. V „Tesoro delle Reliquie“ ve Vatikáně se uchovává po staletí hlava svatého Vavřince, jedna z nejcennějších relikvií křesťanství.

Úcta a tradice: *v selském kalendáři je Vavřincův svátek dnem rozhodujícím pro předpověď počasí. Vavřinec je prvním „podzimním bratrem“, který zahajuje pěstování podzimních polních plodin. Má-li se např. dobře urodit řepka, pak, jak říká tradice, by se měla zaset v den Vavřincova úmrtí, tedy 10. srpna. V dřívějších dobách zvonily na den sv. Vavřince na venkově zvony. Existují i průpovědi ze selského života: „Je-li na Vavříne a Bertla hezky, vyjde podzim dobře.“*

Za léčebný prostředek u různých chorob se považovala „Vavřinco bylina“ nebo „vavřín“, rostlina „zlatý prut“. Před nebezpečím ohně mají chránit „Vavřincovy

uhle", „Vavřinecké požehnání" platilo za požehnání při ohni, ale i při duševních, palčivých mukách.

Významná vavřinecká pout' je v Gau-Algesheim v mohučském biskupství. Na tamější Vavřincově hoře stojí kaple, která byla zasvěcena v 17. století při morové epidemii svatému Vavřinci, patronu proti moru. Slavnostní oktáv začíná v neděli, která je nejbliže 10. srpnu; v oktávu se vystavuje relikviář s Vavřincovými ostatky a poutníkům se uděluje vavřinecké požehnání. I koně a auta se žehnají.

Znázorňování: Vavřinec je vždy znázorňován jako mladý jáhen, většinou s roštem; často má u sebe také váček s penězi nebo chleby jako symboly rozdělování církevních statků potřebným. Často bylo také znázorňováno mučednictví. Obrazy ukazují scény ze života Vavřince a Štěpána. Mezi jiným je zde i obraz, jak Vavřinec rozděljuje almužny

chudým. Snad nejstarší zobrazení scén ze života jáhna Vavřince jsou pravděpodobně fresky zdobící předsíň sv. Vavřince Za hradbami v Římě; vznikly asi kolem r. 1217.

Bože, tys naplnil svatého Vavřince žářem své lásky a dávals mu sílu, aby věrně konal jáhenskou službu a překonal všechny útrapy při mučení; nauč i nás následovat příklad jeho lásky: milovat, co miloval on, a zachovat věrnost tomu, co on svým životem vyznával. Prosíme o to skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků.